

199 . Sânnicolau Mare | Județ: Timiș | Punct: Seliște | Anul: 2001

Anul: 2001

Cod RAN: 155537.03

Perioade: Preistorie, Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca bronzului, Epoca romană târzie, Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Adrian Bejan, Marius Grec

Instituții: Universitatea de Vest, Timișoara, școala Generală Nr. 2 Sânnicolau Mare

Raport

A. Cercetările sistematice au început în anul 1995. Pornind de la stratigrafia din acest an și de la topografia terenului, s-au stabilit etapele de cercetare. Cercetările sunt executate de către Universitatea de V din Timișoara și au caracter de șantier-școală al Universității, în cadrul căruia studenții efectuează practica de specialitate (anul I Istorie, Istorie + o limbă străină și Teologie + istorie. Între 1995-1999 s-a urmărit delimitarea epocilor de locuire în punctul arheologic "Seliște", precum și fixarea pentru fiecare din așezările suprapuse a limitelor și a ariei aproximative de amplasare pe teren, precum și a punctului de maximă intensitate de locuire.

Concomitent s-au degajat complexe arheologice descoperite, recuperându-se materialul arheologic, îndeosebi ceramică și oase de animale.

A doua etapă urmărește constatarea relației spațiale dintre complexe arheologice de pe un perimetru central al așezării (inițial s-a dorit cercetarea unui perimetru de 50x50 m, dar spațiul este mult prea întins pentru capacitatea de muncă existentă).

B. Campania arheologică a anului 2001 s-a desfășurat pe parcursul lunii iulie, cu aceleași probleme anuale legate de recolta încă neculeasă și de reticențele celor care au în custodie de la primărie aceste terenuri. Am obținut permisiunea de a lucra pe un lot unde am reușit să surprindem în secțiunile noastre punctul în care platoul Seliște coboară într-o pantă naturală cu aprox. 1 m, formând un șanț, ce înconjoară partea nordică (cea mai înaltă) a platoului dinspre E și S. A fost o acțiune determinată de condițiile din acest an, deoarece intenționăm să secționăm acest șanț în ultima campanie cercetare la Seliște.

S-au executat două secțiuni S18 și S19 (numerotate de la începutul cercetărilor), cu casetele adiacente, paralele, ambele având inițial dimensiunile de 30 x 1,5 m, dar prelungite ulterior, astfel că S18 = 32 x 1,5 m, iar S19 = 42 x 1,5 m. Adiacent secțiunilor, pentru necesitatea degajării complexelor arheologice, s-au efectuat casete: C1 = 6 x 2,5 m; C2 = 6 x 2 m; C3 = 5 x 1,5 m; C4 = 3 x 1,5 m. Prin îndepărtarea mortarului dintre S18 și S19, între M. 101-4 a rezultat C5 = 4 x 1,5 m.

Stratigrafia secțiunilor (suprapunerea straturilor de cultură) nu oferă surprize, fiind identică pe întreaga suprafață a platoului, cu intensități diferențiate pentru fiecare strat de la zonă la zonă, în funcție de ponderea de locuire a perioadei.

Respectând stratigrafia, de la perioada cea mai recentă (feudalismul dezvoltat și târziu), în urma efectuării secțiunilor și casetelor menționate au rezultat în anul 2001 următoarele complexe arheologice:

I. Feudalism dezvoltat. Strat de cultură aflat imediat sub nivelul de arătură, cuprins între 0,20-0,40 m. Locuințele și gropile coboară până la adâncimea de 0,70-0,90 m. Fragmente ceramice numeroase, distruse de arătura adâncă. Inclusiv complexe de locuire sunt în cea mai mare parte distruse. Ele sunt sesizabile în partea inferioară a stratului de cultură și în profil.

Locuința nr. 1 — de formă aprox. dreptunghiulară, cu colțuri rotunjite; la extremitățile de NE și NV au

urme de gropi de stâlpi. Orientare: N-S. Dimensiuni: 4,10 x 2,50/2,60 m. Nu s-au găsit urme de vatră, dacă a existat, ea a fost eliminată. Ceramică și fragmente de oase mari de animale; ceramica este tipică pentru sec. XVI-XVII/XVIII. Locuința se adâncește la nivelul de călcare medieval cu aprox. 0,35-0,40 m. Fundul se află la adâncimea de 0,70 m de nivelul actual de călcare.

Din același strat feudal s-au degajat cinci gropi de provizii și patru gropi menajere:

G1 — groapă de provizii, ovală în secțiune, situată în S18, M. 2,10-3,90, adâncime 0,75 m, fund aprox. drept. Din umplutură provin fragmente ceramice și oase de animale fragmentare, pământ și cenușă. Se adâncește în nivelul de locuire feudal aprox. 0,40 m.

G3-G5 Trei gropi ovale identice cu precedentă. Dimensiuni: G3 - între M. 8-8,90 m, axele 0,90 x 0,70 m, adâncimea 0,75 m; G4 - M. 9,40-10,40 m, axele 1,0 x 0,70 m; adâncime -0,80 m; G5 - M. 11,50-12,40 m; adâncime 0,80 m. Au fundul drept, aproape lipsite de inventar — doar mici fragmente ceramice, pământul de umplutură este amestecat cu cenușă.

G2 — M. 3,90-4,50 m, groapă menajeră, de mici dimensiuni mici, aproape circulară, semănând cu o groapă de stâlp, fără urme de lemn în interior și nejustificând în zonă prezența unui stâlp. Diametru aprox. 0,6 m, adâncimea de -0,7 m. Fără inventar.

De remarcat că toate aceste gropi se înșiruie pe o axă N-S pe parcursul a aprox. 10 m. M. 2-12 și aparțin probabil aceleiași locuințe, probabil aflată la V de ele, nedescoperită.

G6-9 — patru gropi de provizii aflate de asemenea în șir, între M. 15-20, orientate N-S dar mai spre E, flancând latura vestică a locuinței L1, între aceasta și gropi fiind o distanță de aprox. 3 m. Sunt mai mari și ovalul gurii este mai rotunjit. Toate patru au adâncimea de 0,80 m.

G6 - între M. 15,20-16,40. Axele 1,20 x 1,10 m, orientare N-S.

G7 - între M. 17,30-18,40. Axele 1,10 x 1,0 m.

G8 - între M. 21,50-22,80. Axele 1,30 x 1,20 m.

G9 - circulară, diametrul aprox. 0,80 m. Între M. 24,60-25,40. Nu are nici un inventar semnificativ. Fragmente ceramice atipice și foarte mărunte, puține fragmente de oase de animale de mici dimensiuni.

II. Feudalismul timpuriu. Strat de cultură aflat sub cel feudal târziu și având o grosime de 0,35-0,70 m, străpuns de locuințele feudale.

Locuința nr. 2/2002. Orientată E-V, în secțiunea S19, M. 17,60-19,60. Dimensiuni: 2,40 x 2,0 m. Formă dreptunghiulară cu colțuri rotunjite. Latura sudică se află sub locuința feudală, fără a se deranja una pe cealaltă. Adâncimea locuinței este de 1,35 m de la nivelul actual de călcare. Este dificil de apreciat punctul de plecare, dar coboară 38-40 cm sub nivelul feudal timpuriu, străpungând straturile mai vechi.

Pe latura estică, spre colțul nord-estic se află cuptorul, lipit de peretele estic, cu fața vetrei la adâncimea de 0,90 m. Pereții sunt distruși, se păstrează doar baza lor. Forma vetrei este ovală, de 1,20 x 1 m. În fața cuptorului, fundul locuinței este mai adânc (-1,35 m), ridicându-se apoi spre latura vestică într-o pantă cu înclinația de aprox. 0,20 m. Probabil intrarea se afla pe latura vestică.

Locuința nr. 3. S18-19, M. 11-13,40. Dreptunghiulară, cu colțuri rotunjite. Este orientată V-E. Dimensiuni 3,80 x 2,40 m. Fundul relativ drept, la adâncime de 1,18/1,20 m. Nu există absolut nici o urmă de instalație de încălzire. Prin comparație cu precedentă, putea avea intrarea pe latura vestică.

Trei gropi de provizii: G11, 12, 14. Formă ovală sau aproape circulară. Coboară la aceeași adâncime cu locuința sau puțin mai mult și probabil sunt contemporane cu aceasta (L3).

G11 - în S19, M. 0,80-2,80. Aproape circulară, cu diametrul de 1,80/2 m. Coboară până la adâncimea de 1,30 m.

G12 - în S18 și peretele estic al acesteia. Ovală, orientată E-V, axele 1,90 x 1,10 m. Adâncime -1,35 de la nivelul actual de călcare.

G14 în secțiunea S19, M. 13,50-15,0. Ovală, orientată N-S, axele 1,50 x 1,10 m. Adâncime - 1,20 m de

la nivelul de călcare actual.

Două gropi menajere, circular-ovale, puțin adânci, fundul lor este puțin albiat. G10 - în secțiunea S18, M. 0,40-(-0,60). Adâncime 1,15 m. Pentru degajarea sa a fost necesară prelungirea cu 2 m a secțiunii S18. G13 - în secțiunea S19, M. 9,50-10,50, aproape circulară, cu diametrul de 1 m, adâncime 1,10 m.

Din cele două locuințe și din gropile de provizii au rezultat ca inventar fragmente ceramice tipice pentru sec. XI-XII (inclusiv fragmente de cazane).

III. Epoca postromană (sec. III/IV-VI) — îi aparțin două locuințe și o groapă de provizii.

L4 2002 - Formă dreptunghiulară, cu colțuri rotunjite, orientare N-S. Ocupă în întregime lățimea S19 între M. 3-8,30. Dimensiuni - 5,40 x 3,40. Nu sunt urme de vatră sau cuptor. Fundul prezintă următoarea particularitate: partea nordică (2 m de la peretele nordic spre interior) coboară până la adâncimea de 1,70 m, iar restul locuinței se află la adâncimea de 1,95 m. Diferența de nivel și dimensiunile foarte mari ale locuinței ne determină să considerăm că de fapt sunt două locuințe din aceeași epocă, dar nu contemporane, cea mai adâncă fiind mai veche, cea de-a doua refăcută parțial peste prima.

Locuința nr. 5 - în secțiunea S18, depășind secțiunea spre V, între M. 8,30-11,80. Formă dreptunghiulară cu colțuri rotunjite, orientată N-S, cu dimensiunile 3,50 x 2,60 m.

Locuința se află exact în punctul cel mai jos al platoului "Seliște", pe fundul șanțului preistoric. Adâncimea sa maximă este la 2,70 m de nivelul de călcare actual. În centrul său se află probabil o vatră mai mare (nu sunt indicii că ar fi fost cuptor), din care s-a păstrat, la adâncimea de 2,20-2,30 m, un strat de pământ amestecat cu arsură, pe o suprafață de 1,80 x 1 m. Locuința a sfârșit în urma unei incendieri foarte puternice, partea sa superioară are un strat de arsură gros de 20-30 cm, care se extinde ca o peliculă și pe nivelul din imediata vecinătate a locuinței.

Groapă de provizii G18 - aflată spre N, în imediata vecinătate a locuinței 5, în S18, M. 7,10-7,90. Circulară, diametrul mic, sub 1 m; adâncimea până la 1,80 m de nivelul de călcare actual.

Cu toate dimensiunile mari ale locuințelor, inventarul acestor complexe este foarte sărac. Doar câteva fragmente, destul de mici și atipice de ceramică cenușie lucrată la roată, de sec. III-IV. De reținut distrugerea prin incendiu a locuinței nr. 5. Urme puternice de ardere (incendiu?) au apărut și în alți ani la complexe care se pot data perioadei postromane.

IV. De-a lungul celor șapte ani de cercetare arheologică în punctul "Seliște", au apărut sporadic fragmente ceramice lucrate cu mâna, provenind dintr-un nivel aflat direct pe stratul neatins de existența umană. Fragmentele ceramice relativ mici (doar o căniță care se poate întregi) datează acest nivel în epoca bronzului. Acest nivel a constituit nivelul de călcare al șanțului foarte puțin adânc (aprox. 1 m), care creează pe platoul "Seliște" o zonă mai ridicată în partea nord-estică a sa. Secțiunea S18 surprinde partea șanțului între M. 4,30-23, deci o lungime de aprox. 18,50-18,70 m.

Cel puțin în zona cercetată de noi nu sunt urme de șanț artificial. La suprafața solului șanțul poate fi urmărit pe o distanță mai lungă (peste 100 m), împărțind platoul în două de la NE spre SV.

V. În cursul cercetărilor de până în prezent din anii 1995-2001 s-au descoperit: din epoca bronzului: șanțul așezării; din epoca postromană: 4 locuințe, 5 gropi de provizii, 2 vetre de cuptor, un mormânt de înhumăție, segmente de șanțuri care probabil departajau complexe de locuire; din sec. VIII-IX: o locuință; din sec. XI-XII: 13 locuințe, un cuptor, 2 vetre, 13 gropi de provizii, 5 gropi menajere; din feudalismul dezvoltat și târziu: 7 locuințe, 12 gropi de provizii, o groapă menajeră.

VI. Continuarea cercetărilor sperăm să aducă noi elemente care să completeze imaginea așezărilor suprapuse din acest punct arheologic. Materialele arheologice recuperate se depozitează în Depozitul de arheologie al secției de Istorie — Universitatea de V din Timișoara — camera 301.

[Raportul 1495 din cronica.cimec.ro](#)
[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
